

W 7633

REFERENTIE No: 3033
INFORMATIEKOPIE: deu, -/wø Z db1, -/pl, -/ef ZS dio, -/pz doax, -/op
dnw dwb dwh

MINISTERIE VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Kopie No. 3

AFDELING VERBINDINGEN

's-GRAVENHAGE, LANGE HOUTSTRAAT 28
TEL Nos: 180309; 184000-284

ONTVANGEN
CODEBERICHT

DATUM VAN ONTVANGST:
15 maart 1961

BESTEMD VOOR:
min. v. b.z.

Dir./Afd.:
Visie:
Ag. No:
Dossier:

DATUM VAN AFZENDING:
15 maart 1961

AFKOMSTIG VAN: Londen

PARAAF/OPM:

geheim

o n d e r w e r p i n d o n e s i e v a n l u n s
 lunchte gisteren in gezelschap bentinck bij mijn
 britse collega stp verder zaten aan deputy under-secretary
 f o k m a s h u c k b u r g h k m a a s s i s t a n t u n d e r - s e c r e t a r y m a c d e r m o t
 en private secretary samuel stp maaltijd en aansluitend
 onderhoud duurden bijna twee uur vrijwel uitsluitend
 o v e r o n z e b e t r e k k i n g e n t o t i n d o n e s i e s t p
 p r i m o i k d r o n g e r o p a a n d a t v k t e d j a k a r t a
 ten sterkste zou protesteren tegen indonesische
 handelwijze om engelse vertegenwoordiging onzer belangen
 niet meer te erkennen stp dit protest ware eventueel
 o p t e v o l g e n d o o r t e r u g r o e p e n b r i t s e a m b a s s a d e u r s t p
 h o m e z e i d e d a t f r y r e e d s h a d g e p r o t e s t e e r d e n m a c d e r m o t
 k m a d i e d i t b e v e s t i g d e k m a v e r v o l g d e k m a d a t g e w a c h t
 m o e s t w o r d e n o p i n d o n e s i s c h a n t w o o r d s t p o v e r i g e n s
 h a d s o e b a n d r i o i n e e n l a t e r o n d e r h o u d m e t f r y d u i d e l i j k
 g e m a a k t d a t i n d o n e s i e g e e n a n d e r l a n d z o u t o e s t a a n
 o n z e b e l a n g e n t e b e h a r t i g e n s t p d a a r o p h a d s i r l e s l i e
 g e s u g g e r e e r d i n t e r n a t i o n a l e r o d e k r u i s t e b e l a s t e n
 m e t d e h u m a n i t a i r e a s p e c t e n s t p t e r z a k e m e r k t e h o m e
 a a n s t o n d s o p d a t d e h u m a n i t a i r e a s p e c t e n m a a r g e d e e l t e
 n e d e r l a n d s e b e l a n g e n b e h a r t i g i n g i n h i e l d e n d a a r v o o r
 o p t r e d e n r o d e k r u i s t e r z a k e g e e n a l t e r n a t i e f v o r m d e
 s t p i k v e r z o c h t n o g m a a l s f r y o p d r a g e n z w a a r p r o t e s t
 t e d j a k a r t a i n d i e n e n e n d a a r b i j d u i d e l i j k v r a a g s t e l l e n
 o f a n d e r l a n d t o e g e s t a a n z o u w o r d e n o n z e b e l a n g e n
 b e h a r t i g e n s t p n a e n i g g e p r a a t o v e r d e t a i l s g a f h o m e
 o p d r a c h t d a t f r y g e i n s t r u e e r d z o u w o r d e n z i j n p r o t e s t
 t e h e r h a l e n e n o m e e n d u i d e l i j k s c h r i f t e l i j k a n t w o o r d
 o p z i j n m e m o r a n d u m t e v r a g e n s t p i k d e e l d e m e d e k m a
 d a t i k v o o r n e m e n h a d a m e r i k a a n s e r e g e r i n g v e r z o e k e n
 o n z e b e l a n g e n b e h a r t i g e n s t p o p a m e r i k a a n s w e d e r w o o r d
 d a t d j a k a r t a d i t n i e t z o u t o e s t a a n k m a z o u o n z e r z i j d s
 g e a n t w o o r d w o r d e n d a t w a s h i n g t o n z i c h d a a r m a a r v a n
 m o e s t v e r g e w i s s e n d o o r z u l k s t e v r a g e n s t p a l v o r e n s
 b e t r e f f e n d e i n s t r u c t i e t e l a t e n u i t g a a n a a n v a n r o y e n
 w a s i k n u b e r e i d r e s u l t a a t p r o t e s t f r y a f t e w a c h t e n s t p
 s e c u n d o w a t b e t r e f f t z e n d e n n n g v a n v e r t e g e n w o o r d i g e r
 h a m m e r s k j o e l d m e r k t e i k o p d a t d e z e

3. Over de inhoud van een codeber. mag niet met verwijzing naar dat bericht per telex worden gesproken.
 4. De afz. van een codeber. bevatten, dienen veilig te worden opgeborgen.

2. Afschriften van codeberichten mogen uitsluitend do. de afdeling Verbindingen worden vervaardigd.

1. Op een codeber. mag teleg. niet in open taal worden gezantwoord, tenzij aan bepaalde voorwaarden wordt voldaan (zie Richtlijnen).

ONTVANGEN CODEBERICHT

VERVOLG

=2=

Ref. No.: 3033

Rubricering: geheim

daartoe nog niet was overgegaan als gevolg van zijn vele moeilijkheden stp home vond dit geen voldoende reden stp moeilijkheden elders mochten geen excuus zijn om dreigende gevaren om n n g uit oog te verliezen stp foreign secretary gaf tenslotte opdracht britse p v washington instrueren bij hammerskjoeld aandringen op zenden vertegenwoordiger naar n n g stp home zou probleem ook met enige commonwealth vertegenwoordigers opnemen stp

t e r t i o ik gaf een krachtige uiteenzetting van onze problemen met indonesie kma erop wijzende hoe schandelijk wij behandeld waren door v s en niet minder door v k en tenslotte door indonesie na soevereiniteitsoverdracht stp bij al indonesie s wandaden hadden onze grote geallieerden vrijwel werkeloos toegezien stp verder maakte ik gewag van mijn gesprekken met president eisenhower en dulles kma ook wat betreft steun bij een aanval stp ik herinnerde eraan dat vs indonesie had duidelijk gemaakt gebruik van geweld wat betreft n n g niet te kunnen aanvaarden stp thans was echter een nieuwe administratie in washington aangetreden kma welke verscheidene anti koloniale elementen bevatte stp bovendien had laatste demarche soekarno wat betreft behartiging onze belangen het noodzakelijk gemaakt hele probleem met onze bondgenoten door te spreken stp ik liet er daarbij geen twijfel aan wat gevolgen voor onze politiek in europa zou zijn kma indien wij bij aanval op n n g in de steek zouden worden gelaten door beide angelsaksische mogendheden stp

op een vraag van home zette ik nog eens duidelijk uiteen dat het onze bedoeling is n n g te brengen tot zelfbeschikking stp dit wensten de indonesiers echter niet stp bovendien ging het er soekarno naar mijn overtuiging om nederlanders te vernederen stp home bracht mogelijkheden van trusteeship ter sprake en vroeg hoe wij daar tegenover zouden staan stp hij noemde verschillende mogelijke landen als trustees stp ik antwoordde dat trusteeschap door ons in principe niet werd afgewezen kma dat het niet uitgesloten was kma dat wij het beheer met een andere natie zouden willen delen kma maar dat altijd uitgangspunt moest zijn zelfbeschikking voor n n g stp

overigens lag de kwestie van trusteeschap zeer moeilijk stp reeds in eennegenvijfacht legde ik dit punt voor aan hammerskjoeld kma die mij toen en sindsdien heeft verzekerd kma dat er praktisch geen hoop bestond op het halen van de benodigde tweederde meerderheid in assemblee om hiertoe te geraken stp verder herhaalde ik de woorden van menzies aan president kennedy kma dat het hoogst onwaarschijnlijk zou zijn kma dat

=3=

ONTVANGEN CODEBERICHT

VERVOLG

Ref. No.: 3033

=3=

Rubricering: geheim

nederlanders zouden willen doorgaan vijfendertig miljoen dollar per jaar te besteden voor n n g indien trusteeschap werd uitgeoefend door meerdere landen waartoe zijzelf niet behoorden stp dat had menzies gezegd kma kon toch niemand in gemoede van nederland verwachten en wie zou dan de rekening betalen vrtkn home gaf duidelijk blijk dit volkomen te begrijpen stp

van dit gedeelte van het gesprek maakte ik gebruik om nog eens te onderstrepen hoe nodig het was om tegenover indonesia duidelijk te maken dat onze geallieerde vrienden naast ons stonden stp een afhouden van het repareren van onze oorlogsschepen in hong kong of singapore kma hoezeer daaraan moeilijkheden verbonden zouden kunnen zijn kma speelde alleen maar in indonesische kaart en nu had ik vernomen kma dat sommige britten huiverig waren vertegenwoordiger zenden naar opening n n g raad en zelf trachtten andere leden z p c hiervan af te houden stp het minste wat wij konden verwachten was dat onze vrienden kma die steeds zeiden ons politieke doel kma zelfbeschikking voor n g kma te onderschrijven kma hiervan blijk zouden geven door aanwezigheid bij opening n n g raad stp macdermot merkte op dat zenden vertegenwoordigers naar opening n n g raad gevaar meebracht quote to hot up the temperature in that area unquote stp vanzelfsprekend kwam ik hiertegen met kracht op stp lord home gaf sterk indruk dat hij kma overtuigd door mijn argumenten kma geporteerd was voor zenden vertegenwoordiger stp

hierop kwam bezoek soekarno aan v k ter sprake waarbij home opmerkte dit onmogelijk te kunnen afwijzen indien soekarno kma zoals scheen te zullen gebeuren kma naar bonn en parijs zou gaan stp ik wees erop dat volgens onze inlichtingen dit niet zou geschieden stp

in dit verband vroeg shuckburgh of nederland bezwaar zou blijven maken tegen bezoeken van soekarno kma leveringen van wapenen aan indonesia kma enz indien nederland van v k en v s verzekering kreeg van gewapende steun in geval van conflict stp mijn antwoord was kma dat wij in het bezit van een dergelijke kma reelee verzekering tegen al deze zaken geen bezwaar meer zouden maken stp

hierop kwam het gesprek op de vorm van zulk een verzekering stp moest deze publiek zijn of kon deze ook quote private unquote zijn stp ik gaf duidelijk mijn voorkeur voor publieke verzekering te kennen stp quote private unquote was alleen voldoende kma indien o a door daden duidelijk getoond werd kma hoe de kaarten lagen stp

ik merkte op dat het voor ons nederlanders niet voldoende was te weten kma dat v k akkoord ging met onze politiek van zelfbeschikking kma maar dat wij

=4=

ONTVANGEN CODEBERICHT

VERVOLG

= 4 =

Ref. No.: 3033

Rubricering: geheim

ook het recht hadden te weten kma wat v k in geval van conflict zou doen stp quote the sands are running out unquote stp ik drong erop aan kma dat v k te washington zou laten weten kma dat het de situatie uitermate gevaarlijk vond en het noodzakelijk achtte deze toestand ernstig te overwegen stp in dit verband bracht ik het idee van menzies tot het houden van een bespreking tussen v s kma v k kma australie en nederland te berde stp het was gewenst gezamenlijk een politiek vast te stellen en zich daar dan ook aan te houden stp mijn verzoek kma dat v k binnenkort v s met klem zou benaderen over dit probleem en dat wij nederlanders ingelicht zouden worden over de mogelijkheid wat betreft besprekingen en een gezamenlijke politiek zeide home te zullen uitvoeren kma aanvankelijk diplomatiek en aanvang april bij mcmillan s en zijn eigen bezoek aan amerika persoonlijk stp

het gesprek vond plaats in een bijzonder aangename sfeer stp ik heb niets dan lof voor duidelijk begrip voor situatie en de gevolgen daarvan kma niet alleen voor ons land maar ook voor vk kma getoond door home en mede shuckburgh kma die met problemen natuurlijk minder op hoogte was dan anderen stp

bentinck 139 ++

p

1. Op een codeber. mag teleg. niet in open taal worden geantwoord, tenzij aan bepaalde voorwaarden wordt voldaan (zie Richtlijnen).
2. Afzchriften van codeberichten mogen uitsluitend de afdeling Verbindingen worden vervaardigd.
3. Over de inhoud van een codeber. mag niet med. verwijzing naar dat bericht per w. worden gesproken.
4. ers, welke codeber. bevatten, dienen veilig te worden opgeborgen.